



Cap sur l'école inclusive  
en Europe



## Παιδαγωγικό φύλλο εργασίας

Συμπεριληπτικές στρατηγικές στην τυπική εκπαίδευση σύμφωνα με  
τον Dario Ianes

Κορμός Ο του σεμιναρίου επιμόρφωσης

Επικοινωνία : Roberta Rasca

I .C. « Cecrope Barilli » di Montechiarugolo (PR) Italie

<http://www.icmontechiarugolo.gov.it/>



**Τίτλος : Συμπεριληπτικές στρατηγικές στην τυπική εκπαίδευση σύμφωνα με τον Dario Ianes.**

**Γενικός ορισμός: Σύντομη περιγραφή των στόχων και της δραστηριότητας**

Σε αυτό το φύλλο εργασίας, εντρυφούμε πάλι σε αυτό που πραγματεύεται ο Dario Ianes στο βιβλίο του: Ειδικές Εκπαιδευτικές ανάγκες και ένταξη - Αξιολόγηση των πραγματικών αναγκών και εφαρμογή όλων των πόρων – 2005 Editions Erikson

**Χρήση/Τομέας εφαρμογής**

Πώς να κάνουμε την εκμάθηση δυνατή και σημαντική και πώς να τονώσουμε τη συμμετοχή σε μια εργασία για έναν μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες σύμφωνα με τον Dario Ianes.

**Αρχές και θεωρητικά θεμέλια**

Η αυξανόμενη συνειδητοποίηση ότι οι τάξεις είναι ετερογενείς με την κανονική τους σύνθεση ενισχύει την ανάγκη για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων. Η τυπική εκπαίδευση πρέπει να εξελιχθεί ώστε να ανταποκρίνεται επαρκώς στις διαφορές και τις δυσκολίες. Η ποιοτική ένταξη απαιτεί ποιοτική εκπαίδευση, περισσότερη ποιότητα στις κανονικές καταστάσεις που όλοι συναντούμε στο σχολείο (δηλαδή στην εκπαίδευση). Ο Dario Ianes μιλάει για «ειδική κανονικότητα», δηλαδή για μια πλουσιότερη εκπαιδευτικό-παιδαγωγική ομαλότητα, εμπλουτισμένη συνεχώς από αυτές τις μικρές λεπτομέρειες που είναι απαραίτητες για ένα άτομο, αλλά χρήσιμες σε όλους.

Ο στόχος της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης είναι "να διασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές επιτυγχάνουν το υψηλότερο δυνατό επίπεδο μάθησης και κοινωνικής συμμετοχής, ενισχύοντας τις υπάρχουσες διαφορές στην τάξη".

(Βλέπε Θεωρητικό φύλλο εργασίας : « *Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη συμπεριληπτική εκπαίδευση* »).

### Παρουσίαση της μεθοδολογίας

Υπάρχει επί του παρόντος μια μεγάλη πειραματική βιβλιογραφία που δείχνει πως τα διαφορετικά μοντέλα συνεργατικής μάθησης είναι πιο αποτελεσματικά, όχι μόνο για τη γνωστική μάθηση, αλλά και για την ένταξη των μαθητών με δυσκολίες, που στόχο έχουν να δώσουν στον καθένα ρόλους και ευκαιρίες συμμετοχής προσαρμοσμένες στη μάθηση.

Προκειμένου να καταστεί η μάθηση δυνατή και ουσιαστική και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή του μαθητή που αντιμετωπίζει δυσκολίες σε μια εργασία, είναι πολύ συχνά απαραίτητο να «προσαρμόζονται» οι στόχοι, δηλαδή να αλλάξει κάτι σε συνδυασμό στοιχεία που συνιστούν την ουσία οποιουδήποτε στόχου:

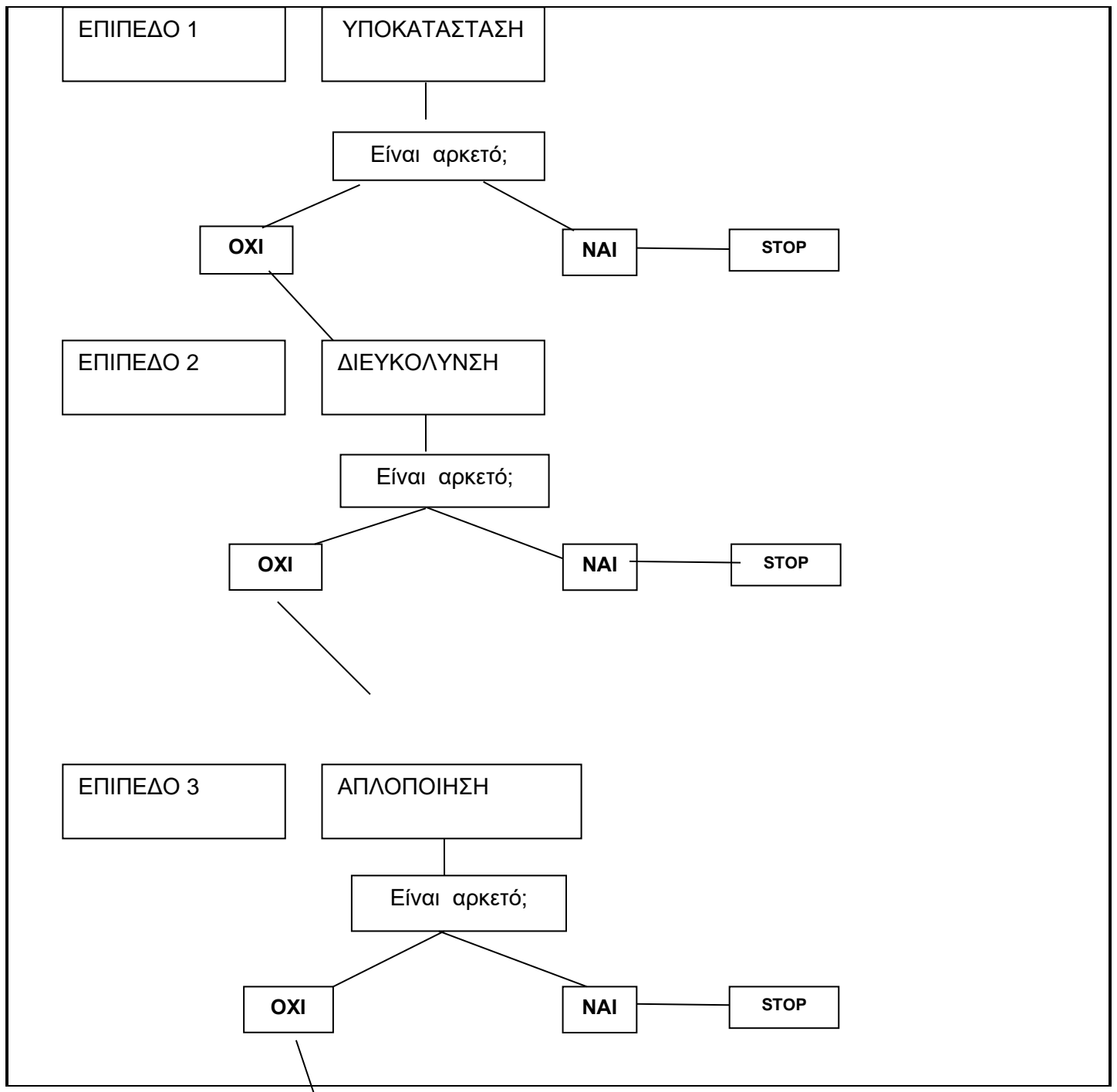
ΕΙΣΟΔΟΣ	ΠΡΑΞΗ
Ερέθισμα	Κατανόηση Επεξεργασία Έξοδος/Απάντηση

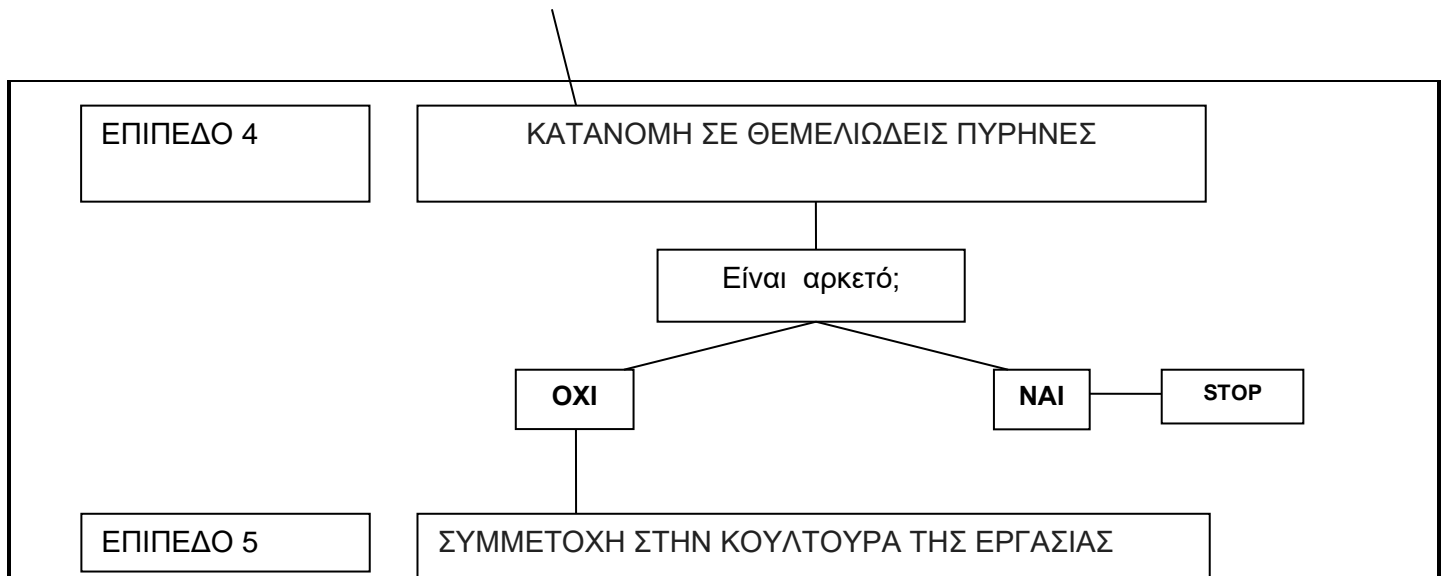
Σε κάθε στάδιο των εργασιών προσαρμογής των στόχων πρέπει να ληφθούν υπόψη αυτά τα τρία στοιχεία της δράσης που απαιτείται από το μαθητή.

Quand on aborde les différentes possibilités d'adaptation des objectifs du parcours d'apprentissage, il faut prendre en compte un principe de parcimonie et de normalité : moins on adapte, mieux c'est.

Αλλά πρέπει επίσης να μας απασχολεί η αρχή της αποτελεσματικότητας: η προσαρμογή πρέπει πραγματικά να είναι καθοριστική για να διευκολυνθεί η εργασία του μαθητή.

Στο παρακάτω διάγραμμα μπορούμε να δούμε τις διάφορες δυνατότητες προσαρμογής.





Οι λειτουργίες της φάσης "υποκατάστασης" είναι ιδιαίτερα απαραίτητες σε περιπτώσεις αισθητικών και / ή κινητικών δυσκολιών. Πρόκειται για μια "μετάφραση" της εισόδου σε άλλο κώδικα / γλώσσα ή / και τη χρήση άλλων τρόπων εξόδου. Δεν είναι σε καμία περίπτωση απλουστευμένη και υποστηρίζεται μόνο η προσβασιμότητα. Για παράδειγμα, ένα κείμενο που μεταφράζεται σε γραφή Μπράιγ (είσοδος) ή η χρήση ενός υπολογιστή αντί για ένα μολύβι (εξόδος).

Οι φάσεις της "διευκόλυνσης" είναι ιδιαίτερα κατάλληλες όταν οι δυσκολίες δεν είναι πολύ έντονες, όταν είναι ειδικές και τομεακές. Σε αυτή την περίπτωση προχωρούμε σε μια "επιαναπροσδιορισμό" του στόχου: προτείνεται σε πραγματικά περιβάλλοντα (υπολογίζει τα ρέστα στο σούπερ μάρκετ και όχι στην τάξη), σε αλληλεπιδραστικά εκπαιδευτικά πλαίσια (συνεργατική μάθηση, διδασκαλία, κ.λπ.) ή σε εξαιρετικά επιχειρησιακά περιβάλλοντα διδασκαλίας (εργαστήρια, προσομοιώσεις, εξόδους).

Όταν τα ελλείμματα κατανόησης, επεξεργασίας και εξόδου γίνονται πιο σημαντικά, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί η φάση της "απλούστευσης". Ο στόχος πρέπει να απλουστευθεί σε ένα ή περισσότερα από τα συστατικά στοιχεία δράσης του: κατανόηση, επεξεργασία και απόκριση.

Για παράδειγμα, μπορεί κανείς να τροποποιήσει το λεξιλόγιο, να μειώσει την εννοιολογική πολυπλοκότητα, να απλοποιήσει τα κριτήρια ορθής εκτέλεσης, ...

Σε περίπτωση ακόμα μεγαλύτερης δυσκολίας, του μαθητή ή του μαθήματος, είναι απαραίτητο να καταφύγουμε στη φάση της «κατανομής σε θεμελιώδεις πυρήνες». Πρέπει, λοιπόν, να βρούμε τους θεμελιώδεις πυρήνες, οι οποίοι είναι ευκολότεροι να μεταφραστούν σε προσιτούς σε ουσιαστικούς στόχους και φορείς μάθησης. Για παράδειγμα, στη γεωγραφία, η διάκριση μεταξύ φυσικών και ανθρωπογενών αλλαγών μπορεί να επιλυθεί σημαντικά με τη δημιουργία μιας σειράς φωτογραφιών φυσικών περιβαλλόντων και αντικειμένων και την ταξινόμησή τους σε ένα πίνακα ή στην ιστορία, μπορούμε να προσεγγίσουμε την έννοια των αιτίων και των αποτελεσμάτων δημιουργώντας ένα βιβλίο προσωπικής ιστορίας (η αλλαγή κατοικίας που προκαλείται από την άφιξη ενός αδελφού, την κληρονομιά του παππού του ή την επιθυμία ζωής στην ύπαιθρο). Με αυτό τον τρόπο, προσεγγίζουμε τα θεμέλια ενός μαθήματος, με προσοχή στις γνωστικές διαδικασίες που χαρακτηρίζουν αυτή τη γνώση και όχι στις παραγωγές, δηλαδή στις έννοιες.

Σε περιπτώσεις ακραίας βαρύτητας, για τις οποίες, αφού δοκιμάσαμε καθεμιά από αυτές τις μορφές προσαρμογής, δεν μπορούμε ακόμα να δημιουργήσουμε ένα σημαντικό σύνολο στόχων σύνδεσης, μπορούμε να καταφύγουμε σε "συμμετοχή στην κουλτούρα της εργασίας" ή να βρούμε ευκαιρίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε σημαντικές στιγμές ανάπτυξης ή χρήσης ειδικών δεξιοτήτων, έτσι ώστε αυτός ή αυτή να βιώνει, ακόμη και ως θεατής, την "κουλτούρα της εργασίας", δηλαδή συναισθηματικό κλίμα, γνωστική ένταση, περίπλοκες παραγωγές, ...

Παράλληλα με τους στόχους του προγράμματος εργασιών προσαρμογής, προσαρμόζουμε το υλικό με το οποίο εργαζόμαστε: το εγχειρίδιο και οδηγίες.

## **Βιβλιογραφία**

Dario IANES, *Besoins Educatifs Particuliers et Inclusion – Evaluer les besoins réels et mettre en oeuvre toutes les ressources* – 2005 Editions Erikson